

KASIMPATI YETİŞTİRİCİLİĞİ

Kesme çiçek yetiştiriciliğinde önemli bir yeri olan Krizantem *Compositae* familyasından çok yıllık bir çiçek olup Kasımpati adıyla tanınmaktadır. Krizantemler büyüme özelliklerine göre "standart" ve "spray" olmak üzere iki tiptir. Standart tiplerde her sapta tek bir çiçek istenir. Spray tiplerde ise bir sapta birden fazla sayıda çiçek istenir. Spray tipler kendi içinde ponpon, yalınkat, dekoratif ve anemon gibi tiplere ayrılırlar.

TOPRAK İSTEĞİ VE TOPRAK HAZIRLIĞI

Açıkta veya serada yetiştiriciliği yapılabilir. Açıkta yetiştiricilik yapılacak bölgede kar, buz, don zararı görülmemeli sonbahar mevsimi çok yağmurlu olmamalıdır. Kasımpati nötr toprakları sever (ph 6-7), besin maddece zengin, drenajı iyi olmalıdır. Toprağın yapısını düzeltmek, organik maddece zengin-leştirmek için toprağa yanmış çiftlik gübresi karıştırılır. Buharla veya kimyasallarla toprak sterilizasyonu yapılır. 1 m genişliğinde tavalar hazırlanır. Tavalar arasında 45-50 cm. yol bırakılmalıdır. 1 m genişliğe 6 bitki gelecek şekilde sıralar oluşturulur. Dikim mesafesi 16X16 cm olacak şekilde m² ye 36 bitki hesaplanılır. Derin dikimden kaçınılmalı ve dikimden sonra fideler iyice sulanmalıdır. Özellikle ilk birkaç gün yapılacak yağmurlama sulama ile yaprak nemi muhafaza edilerek tutma oranı yükseltilir.

GÜBRELEME

Temel gübreleme toprak tahliline göre yapılır. Genellikle m²'ye 50-60 gr. süper fosfat verilerek toprağın 15 cm. derinliğine karış-tırılır. Vegatatif gelişme devresinde fazla azot ve potas ister. Çiçeklenmenin başladığı kısa günde gübreleme azaltılmalı, tomurcuklar renk göstermeye başladığında gübrelemeye son verilmelidir. Sıvı gübre 48 saatte etkisini gösterir. Toprakta 150 ppm N, 150 ppm K miktarı korunmalıdır. Bunun için uygun sıvı gübre şöyledir. 560 g Üre (%46 N), 560 g Potasyum Nitrat (%14-%46 K₂O)

Kuru gübreleme yapılacaksa 15 günde bir m²'ye 50-60 g, 15-10-15 kompoze gübre verilir. Azotun %50'si nitrat formülünde olmalıdır. Gübreleme sırasında toprak nemli olmalı ve gübrelemeden hemen sonra sulama yapılmalıdır. Kuru gübre ile artan, özellikle sülfat şeklindeki tuz, köklerin suyu absorbe etmelerini güçleştirir, büyümeyi engeller ve kalitenin bozulmasına neden olur. Bu nedenle topraktaki tuz oranı sürekli kontrol edilmeli, tuzluluk görüldüğünde m²'ye 10-15 lt su verilerek toprak iyice yıkanır. Bir süre gübreleme yapılmaz.

IŞIK VE SICAKLIK

Kasımpati kısa gün bitkisidir. 13 saatin altındaki gün uzunluklarında çiçek açar. Ülkemizde genel olarak Ağustos-Mayıs ayları arası kısa gün, diğer aylar uzun gündür. Bu nedenle krizantem yetiştiriciliğinde mevsime ve bitkinin gelişme durumuna göre ilave ışıklanma veya karartma ile dilediğimiz mevsimde çiçek açmasını ayarlayabiliriz.

1 Eylül'de fidelerimizi diker ve dikimden itibaren ilave ışıklanma yaparsak bitki boya kaçar, çiçek tomurcuğu bağlamaz. En uygun ışıklanma gece saat 22.00-02.00 arası olmak üzere 4 saattir. Ek ışıklanma dikimle başlar ve 1 ay sürer (bitki 30-40cm boyanmalıdır). Şubat-Mart ayında çiçek açar. Işık sistemi iki tava arasına yerden 1,5 m yükseklikte ve 1,5 m aralıklarla hazırlanır. 100 watt'lık beyaz ışıklı lambalar kullanılır. Lambalar 150 wattlık ise 2m. aralıklarla sıralanırlar. Lambaların üzerine reflektör geçirilerek, ışığın bitkiler üzerine yansımaları sağlanır.

Karartma uzun günde çiçek tomurcuğu oluşması için yapılır. Nisan ayında fideler dikilir. 15 gün sonra uç alma yapılır. Bitkiler kardeşlenerek yükselir. Kasımpatılarının boyu 25-30 cm.'ye ulaştığında bitkilerin üzerine akşam 18.00'den sabah saat 08.00'a kadar siyah örtü çekilir. Karartma materyali bitkinin üzerini iyice örtmelidir. Karartma dikimden ortalama 1 ay sonra başlar ve tomurcuklarda renk görününceye kadar devam edilir. Temmuz-Ağustos ayında çiçek açar. Örtü altındaki sıcaklık 28-30°C' nin üzerine çıkmamalıdır. Fazla sıcaklarda örtünün iki ucu açık bırakılır. Çiçek tomurcuğu teşekkülü zamanında sera içi gece sıcaklığı 15,5°C olmalıdır, tomurcuklar oluştuktan sonra sıcaklık 12-13°C olabilir. Gündüz sıcaklığı 18-21°C olmalıdır.

DOĞAL ŞARTLARDA YETİŞTİRİCİLİK

Normal şartlarda Temmuz başından itibaren 15 günlük aralarla yapılan dikimlerle Ekim ayından Aralık ayına kadar çiçek kesilebilir. Dikilecek varyetenin kaç haftada çiçek

vereceğinin bilinmesi gerekir. 9 haftadan 14 haftaya kadar çiçeklenen varyeteler vardır. 9 haftalık sözünden bitkinin, günler kısaldıktan 9 hafta sonra çiçek açacağı anlaşılır.

Dikimden 15-20 gün sonra uç alma yapılarak bitki dallandırılıp çiçeklenmeye bırakılır. Uç alma işlemi alttan 3 yaprak kalacak şekilde yapılır. Uç almadan 1 ay sonraya kadar boy yapar. Ağustos 15'den sonra günler kısılır tomurcuk yapmaya başlar. Çeşide göre Eylül'den Aralık ayına kadar çiçek açar.

SULAMA

Krizantem suya fazla ihtiyaç gösterir. Kısa gün uygulamasının başladığı ilk iki hafta tomurcuklanmayı teşvik etmek amacıyla su miktarı azaltılır. İki hafta sonra normal sulamaya devam edilir. Hasat öncesi sulamaya devam edilerek sapların sertleşmesi önlenir.

TOMURCUK ALMA

Standart çeşitlerde tepe tomurcuğu bezelye büyüklüğüne geldiğinde diğer bütün tomurcuklar ve yan dallar koparılır. Spray tiplerde ise, tepe tomurcuğu bezelye büyüklüğüne geldiğinde, sadece tepe tomurcuğu koparılır.

DESTEKLEME SİSTEMİ

Bitkilerin dik büyümesi için yapılır. Pratik olarak 3x5, 3x3 cm ölçülerinde 150 cm. uzunluğunda kestane kazıklar hazırlanır. Tava boyunca 2,5m. aralıklarla karşılıklı çift kazık çakılır. Bu kazıklar bir çıtayla ve birer çivi ile birleştirilir.Çıtanın yerden yüksekliği 15 cm. olmalıdır. Kazıkların dışından ve her fidenin

arasına gelecek şekilde (toplam 7 adet) ip çekilir.İpler çıtaların üzerinden geçirilir ve sabitlenir. 6 kat pamuk ipi 105 cm uzunlukta kesilir. Pamuk ipi ile ortadaki siyah ipe düğüm atılır, karşılıklı oksidanlı iplere sarılarak gergin şekilde bağlanır. Bu şekilde ağ çekilmiş olur. Bitki büyüdükçe 10 günde bir ağ yükseltilir.

HASAT

Hasat zamanı çiçeğin vazo ömrünü etkilediği için büyük önem taşır. Standart çeşitlerde hasat, merkezi petaller yeşil rengini kaybetmeden, dış petaller ise tamamen açıldığında, spray çeşitlerde ise merkezi çiçek tamamen açılıp, etrafındaki çiçeklerin tam gelişme gösterdiğinde yapılır. Hasat yapılan çiçekler, sap üzerinde 1/3'lik kısmındaki yaprakları koparılarak hemen su dolu kovaya konulur.

Adres	: Samsun Tarım İl Müdürlüğü 55060 Samsun
Santral	: 0 362 231 37 00
Fax	: 0 362 233 21 63
e-mail	: cey@samsuntarim.gov.tr
web	: www.samsuntarim.gov.tr

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
İl Tarım Müdürlüğü

Kasımpatı Yetiştiriciliği

Filiz SAĞLAM
Ziraat Mühendisi

No: S/12

2005